

TARİH: 26.5.87 Salı

"TKP'NİN SESİ RADYOSU" NUN GÜNLÜK YAYIN PROGRAMI:

Haberler: Yazan: Y./ Eng. Spikerler: D./Y.

1. Otomobil -İş Sendikası Örgütlenme Sekreteri İsmail Aykanat,
2. başbakan madem ki referandum yolunu sağlıklı ve gerekli buluyor,
3. işçilerin kendi sendikalarını seçme konusunda da referandum
3. hakkını tanımalıdır, dedi
4. Öğretim üyeleri haklarının geri verilmesini istiyorlar
5. 141 öğrenci Ankara DGM'nde yargılanmaya başladı
6. İnsan Hakları Derneği Genel Kurula hazırlanıyor
7. Asgari Ücret Tespit Komisyonu çalışmalarına başladı
8. FİDEF ile DİBAF'ın birlik konusu, FİDEF Temsilciler Kurulu'nun gündem maddesi idi
9. Kısa dış haberler
10. Avrupa'daki 500-5 bin kilometre menzilli nükleer roketlerin kaldırılmasına ilişkin istemler dünyanın dört bir yanından
11. yükselmeye devam ediyor
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.
- 16.
- 17.

GÜNÜN YORUMU: Yazan: Kem. Spiker: Nec.

Başlığı: Bir avuç kişinin değil, tüm toplumun sorunu

Konusu:

Y A Z I L A R: Yazan: Spiker:

1. Sovyet ülkesi-sovyet yaşamı programında:
2. - SB'nde eğitim Spk: Y.
3. - Ulusal iki sembol Spk: Den.
3. - SB'nde yeniliklerle ilgili soruları Kazakistan KP 1.Sekreteri yanıtlıyor Sp: Y./D.

Haberler:

"TKP'nin Sesi"¹

26. MAYIS 1987

26.5.87

--- Başbakan Turgut Özal'ın, "siyasi yasaklar konusunda referandumu gidilmesinin, demokrasiye bağlılıklarının bir sonucu" olduğunu öne süren sözlerine Otomobil-İş Sendikası'ndan anlamlı bir yanıt geldi. Otomobil-İş Sendikası örgütlenme sekreteri İsmail Aykanat, "Sayın Başbakan özünde referandumu savunan bir kişi olarak ortaya çıktı. Madem bu yolu sağlıklı ve ~~referandumu~~ gerekli buluyor, işçilerin kendi sendikalarını seçme konusunda da referandum hakkını tanımalıdır" dedi. Hatırlanacağı gibi Ereğli Demir Çelik Fabrikasında ^{10 yıldır} ~~işçilerin örgütlü olduğu sendikalar~~ işçilerin örgütlü olduğu sendikalara yetki verilmiyor. Yetkili sendikanın belirlenmesi için referandum isteyen Otomobil-İş temsilcileri ise geçen ay işten atıldılar. Referandum hakkını istemek için dilekçe imzalamak da, bu fabrikada işten ^{çıkarılmak} ~~atmak~~ için en önemli ^{gerekeceği} ~~ademi~~ ^{olusturuyor.} ~~olusturuyor.~~

② --- 1402 sayılı sıkıyönetim yasasına dayanılarak, sıkıyönetim komutanları tarafından keyfi olarak görevden alınan ve ömür boyu devlet memuru olamayacakları belirtilen öğretim üyeleri, haklarının geri verilmesini istiyor. ~~1402~~ Kamucyunda "1402'likler" olarak adlandırılan görevden alınmış öğretim üyelerinin oluşturduğu Öğretim Üyeleri Derneği Genel Sekreteri Doçent Doktor Tahir Hatipoğlu, 12 Eylül'ün getirdiği böyle bir çarpıklığın düzeltilmesi için zamanın çoktan ~~gelip gittiği~~ geldiğini söyledi. Hatipoğlu Siyasi yasakların kaldırılması için 6 Eylül'de referanduma gidileceğini hatırlatan Hatipoğlu, "bu değişiklikle 1402'liklere milletvekili, bakan, başbakan ve cumhurbaşkanı olabilme yolu açılıyor. Ancak, yaşam boyu memur olamama yasakları ise devam ediyor" dedi.

--- ~~üniversitelerde~~ ^ü ~~üniver~~ sitelerde tek tip öğrenci derneği kurarak, mevcut öğrenci derneklerini kapatma girişimine ^{karşı} (direnen öğrencilerden ~~141~~ 141'i, Ankara Devlet Güvenlik ^Mahkemesinde yargılanmaya başlandı.

Öğrencilerden tutuklu bulunan 65'i duruşmaya kelepçeli olarak Devlet Güvenlik Mahkemesi getirildi. / ~~BAŞ~~ Savcısı Nusret Demiral, en doğal haklarının kullanılarak yürüyüş yapan öğrencilerin 2911 sayılı toplantı ve gösteri

yürüyüşleri ~~yaklaşık~~ yasasına muhalefetten 1 yıl ile 3 yıl arasında ^{değiren} hapis cezasına çarptırılmasını istedi. Tutuklu ve tutuksuz yargılanan 141 öğrenci arasında Ankara'daki çeşitli ~~yüksek~~ üniversite, fakülte ve yüksek okul ~~dernek~~ öğrenci derneklerinin yöneticileri de bulunuyor.

P --- Ülkemizde insan hakları ihlallerini saptamak ve ortadan kaldırmak amacıyla kurulan ve bugüne kadarki çalışmalarıyla insan hakları uygulamalarında bir çok/gerçeği gözler önüne seren ^{acı} İnsan Hakları Derneği ~~6 Haziran 1986'da Genel Kuruluna~~ Genel Kurula hazırlanıyor. 17 Temmuz 1986'da kurulan ve tüzüğü kuruluşundan 8 ay sonra onaylanan İnsan Hakları Derneği'nin 6 Haziran'da yapılacak genel kuruluna, dernek kurucusu 98 kişi ile tüm üyeler delege olarak katılacak. Türk-İş Konferans salonunda toplanacak genel kurulda alınacak kararların , ülkemizde sürdürülen insan hakları çabasına ivme kazandıracığına dikkat çeken dernek genel sekreteri Akin Birdal, "bu kararlar aynı zamanda insan haklarının tüm boyutlarıyla yaşama geçirilmesi mücadelesine de ışık tutacaktır" dedi.

2 --- "Az tutarsak adaletsizlik olur, çok tutarsak yazık olur".

D.D. ~~Asgari Ücret~~ Çalışma Bakanlığı Mükerrer Taşcıoğlu'nun bu sözleriyle asgari ~~ücret~~ ücret tespit komisyonu çalışmalarına un toplantısına başladı. Komisyona 5 hükümet, 5 TİSK ve 5 de Türk-İş temsilcisi sendikalar temsilcisi olarak katıldı. ~~Komisyonunda~~ Toplantıda ~~işçilerin~~ sözalan Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri Mustafa Başoğlu, "işçilerin besin içi ve besin dışı harcamalarının hesaplanırken, ailesinin de ~~harcamaları~~ değerlendirilmesi ~~gerektiğinin~~ net ödenmesi gerektiğini belirtti. / ~~Başoğlu Türk-İş'in temsilcisi~~ Komisyonunda TİSK adına sözalan patron temsilcisi ise 650 bini aşkın asgari ücretlinin varlığını hiçe sayarak, işyerlerinde asgari ücretle çalışan çok kimse olmadığını öne sürmeye kalkıştı. Komisyon İkinci toplantısını 3 Haziran günü yapacak.

--- Federal Almanya'da Türkiyeli göçmen işçilerin hak ve çıkarları için mücadele yürüten Federal Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu FİDEF ile Demokrasi için Birlik Avrupa Federasyonu DİBAF'ın birliği konusu 9-10 Mayıs günlerinde yapılan FİDEF Temsilciler Kurulunun gündem maddesiydi d.d. Federal Almanya'nın Düsseldorf kentinde toplanan 13.FİDEF Temsilciler kurulu, DİBAF'ın yazılı başvurusunu tartıştı ve iki göçmen işçi örgütünün birleştirilmesi için Genel Yönetim Kuruluna tam yetki verdi.

FİDEF'in dernek ve çalışma gruplarını temsil eden 210 delegenin ve DİBAF Genel Sekreteri Enol Bayraz başkanlığında bir heyetin katıldığı toplantı yeni programın tartışılmasıyla başladı.

Federal Almanya'da eşit haklar ve görevler" başlıklı bölümde yer alan sorunlar üzerinde duruldu. Özellikle ~~göçmen işçi~~ bu ülkedeki ~~Türkiye~~

7-

~~gençleri~~ Türkiyeli gençlerin ve kadınların sorunları, eğitim ve meslek eğitimi sorunları ele alındı. Türkiye'den kaynaklanan sorunlar arasında ise pasaport ve konsolosluk harçları, askerlik bedeli, göçmen işçilerin gelecek güvencesinin bulunmayışı, ve demokrasi konuları öne çıktı.

Günümüzün en temel sorunu olan barış konusunda FİDEF'e düşen görevlerin ele alındığı temsilciler kurulu toplantısında delegeler 2.Program taslağına somut ~~katkılarına~~ katkılarda bulundular. Taslak bu ay sonuna kadar son şeklini alacak ve göçmen işçiler ~~arasında~~ ~~birbirleri~~ ~~arasında~~ tartışmaya açılacak.

Temsilciler Kurulu toplantısının en önemli maddesi ~~ya~~ DİBAF'la birleşme konusuydu demiştik. ~~Bunun için~~ Öneminden ötürü de bu konu

ilk günkü tartışmaların merkezindeydi. BİBAF Genel Sekreterinin de Boğaz'ın da (bir konuşmayla katıldığı tartışmalarda birleşme sorunları üzerine görüşler dile getirildi. Konuşmacılar, birleşme önerisini büyük coşkuyla karşılarlarken, ~~xxxx~~ getireceği sorunları da açık yürekli bir biçimde, ~~xxxxxxx~~ birlik ruhuna uygun bir dille gündeme getirdiler. İlk günkü oturumda FİDEF ile DİBAF arasında bir daha ayrılmamak üzere birliğin sağlanması, bunun için programatik, biçimsel ve öteki örgütlerle ilişkiler konularının ayrıntılı ele alınmasına işaret edildi.

"Gücümüz birliğimizdir" sloganıyla toplanan FİDEF 13. Temsilciler kurulu toplantısı ikinci gün üç oturumunda ise insan hakları, ~~demokrasi~~ ~~xxxxxx~~ buna bağlı olarak da Batı Avrupa'daki göçmen işçilerin

9-

temel haklarının ~~tanınması~~ tanınması konularını görüştü. Toplantı ~~1988~~ Türkiye'de yapılacak genel seçimlerde göçmen işçilerin bulundukları ülkelerde oy kullanma hakkına sahip olmaları gerektiğine dikkat çekti bunun için öteki göçmen işçi örgütleri ile birlikte mücadele edilmesi ~~gerektiği~~ kararı aldı.

DİBAF'la birleşme için FİDEF Genel Yönetim ^Kurulunu tam yetkili kılan FİDEF 13.Temsilciler meclisi toplantısı ~~tarafından~~ birlik konusundaki bu önemli karar~~x~~ ile sona erdi. Şimdi DİBAF ve FİDEF üyeleri 13 Haziran günü Federal Almanya'nın başkenti Bonn'da yapılacak barış ~~göstergesinde~~ yürüyüşüne birliğin gücünü göstermeye hazırlanıyorlar.

26.5.1987

Dış Haberler

4 --- Avrupa'dan orta menzilli nükleer roketlerin kaldırılmasına ilişkin ikili sıfır çözüm önerisinin NATO tarafından benimsenmesi istemiyle dünya çapındaki açıklamalar ve toplantılar devam ederken, Varşova Antlaşması Örgütü'nün en yüksek organı olan Politik ~~Danışma~~ Danışma Komitesi'nin 28-29 Mayıs 1987 tarihleri arasında Berlin'de toplanacağı açıklandı.

1) ---Macaristan Sosyalist İşçi Partisi MK Genel Sekreteri Yanoş Kadar 75 ~~yaşına girdi~~ yaşına girdi. TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu, Yanoş Kadar'a gönderdiği kutlama mesajında, Türkiye komünistlerinin kendisini barış ve sosyalizm davasının yılmaz bir savaşçısı olarak tanıdıklarını bildirdi.

---Ortak Pazar dışişleri bakanları,Brüksel'de yaptıkları bir toplantıdan sonra Ortadoğu konusunda bir uluslararası konferansın toplanmasından yana olduklarını açıkladılar.Belçika dışişleri bakanı Leo Tindemans'ın bir dizi NATO ülkesine yaptığı geziler hakkındaki raporunu dinleyen bakanlar,Ortak Pazar'ın Ortadoğu konusunda bir uluslararası konferansın gerçekleşmesi için kararlı bir çalışma yürütmesini de istediler.

---İngiltere'de yayınlanan "Morning Star" gazetesinin basın şenliği yapıldı.Bu yılki şenlik,Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 70. yıldönümü-ne adandı.

---Sosyalist Enternasyonalin yayınladığı bir ekonomik-sosyal araştırmada, O E Si Di ülkelerinde işsizlerin sayısının 35 milyonu aştığı belirlendi.Sosyalist Enternasyonal,Haziran'da Venedig'te yapılacak dünya ekonomik zirvesinden de işsizlik alanında önlemler alınmasını istedi.

--- SBKP MK Genel Sekreteri Mihail Gorbaçov resmi bir ziyaret için Romanya'da bulunuyor. Romanya Komünist Partisi Genel Sekreteri Nikaloy Çavçesku ile yapılan görüşmelerde, her iki ülkenin önünde duran görevlerin, iki ülke arasındaki ilişkilerin ve dünya politikasındaki gelişmelerin ele alındığı haber verildi. ~~Gorbaçov ile Çavçesku,~~

--- ABD savunma bakanı Kaspır Vaynberger, ülkesinin Basra Körfezi'ndeki askeri varlığını artırmak gerektiğini bir kez daha yineledi. Amerikan Nü York Tayms gazetesinin bildirdiğine göre, Vaynbergir, bölgeye daha fazla savaş gemisi ve savaş uçağı gönderme konusunda Londra ve Paris'te de girişimlerde bulundu. Bu girişimlerin, şimdilik istenilen sonucu vermediği açıklandı.

Y ---Guatemala'da "Halkın Sesi" adlı bir radyo istasyonu yayına başladı.İspanyolca ve Kızılderili dillerinde yayın yapan radyo istasyonunun Guatemala Ulusal Devrimci Birliği tarafından kurulduğu açıklandı.

D ---Bulgaristan Komünist Gençlik Örgütü'nün 25. Kongresi Sofya'da çalışmalarına başladı.3 gün sürecek olan kongrede 1,5 milyon üyeyi temsilen 2919 delege örgütün önünde duran görevleri tartışacak. Kongreye,87 ülkeden 114 ulusal ve uluslararası gençlik örgütü konuk olarak katılıyor.

Y ---Papandreu hükümeti,Yunanistan parlamentosunda yapılan bir oylamada 157 ~~yakarsı~~ 300 oyla güven oyu aldı. Güvenoylamasından önce milletvekillerinin önünde bir konuşma yapan Yunanistan başbakanı ABD ile yürütülecek işlerle ilgili görüşmelerin sonuçlarını bir referandum ile halk oyuna sunacağını da açıkladı.

2 ---D.D., Avrupa'daki 500-5000 kilometre menzilli nükleer roketlerin kaldırılmasına ilişkin istemler dünyanın dört bir yanından yükselmeye devam ediyor. Bu arada Sovyetler Birliği dışişleri bakanı Edvard Şevardnadze, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Perez de Cuellar'a bir mektup göndererek, ülkesinin 1990'lı yılların atomsuz bir dünya nın hazırlandığı yıllar ~~olması~~ olması önerisini getirdi. 1988'de yapılacak olan Birleşmiş Milletler Silahsızlanma Özel Oturumu nedeniyle Kueallar'a gönderdiği mektupta, Sovyet dışişleri bakanı, Birleşmiş Milletler'in dünya ölçüsünde güven ortamının oluşmasının teşvikçisi olmasını diledi. Birleşmiş Milletler'in dünya ölçüsündeki silahsızlanma girişimlerinin de garantörü rolünün güçlendirilmesine dikkat çekti.

Bu arada İtalya'da 14 ve 15 Haziranda ~~güne~~ yapılacak olan

genel seçimler yaklaşırken,iş politika konularında çeşitli partiler arasında çekişmeler sürdüğü,ancak seçime katılan politik partilerin ezici çoğunluğunun NATO'nun ^{gile} ikili sıfır çözüm önerisini benimsemesini istediği haber veriliyor.

^{gile} ~~Hükümet~~ ikili sıfır çözüm konusunda henüz bir resmi tutum belirlemediği olan Federal Almanya'da, Sosyal Demokrat Partisi, Kohl hükümetinin Almanya Federal, topraklarında bulunan 8 Persing 1-A roketlerini görüşmeler dışında tutmaya çalışmasını eleştirdi. Sosyal Demokrat Parti tarafından yapılan açıklamada, Kohl hükümetinin böylelikle Sovyet-Amerikan görüşmelerini bloke ettiği görüşü savunuldu. Alman Sendikalar Birliği de Düsseldorf'da yayınladığı bir bildiride, nükleer silahların kaldırılması gibi bir konuda eğerli, fakatlı konuşmanın mümkün olamayacağını, ~~Kohl~~ ^{gile} Kohl hükümetinin ^{gile} ikili

sıfır çözüm önerisinin benimsenmesi gerektiğini belirtti.

İspanyol Komünist Partisi Genel Sekreteri Jerardo Iglesias, Almanya Sosyalist Birlik Partisi MK Genel Sekreteri Erih Honeker'e gönderdiği bir mektupta, partisinin Orta Avrupa'da ~~atmsuz~~ atomsuz bir koridor önerilerini desteklediğini belirtirken, İspanyol komünistlerinin yıllardan beri atomsuz bir İberya yarımadası, atomsuz bir Akdeniz için mücadele ettiklerini kaydetti.

Öte yandan, D.D., Demokratik Alman Cumhuriyeti dışişleri bakanlığı sözcüsü büyükelçi Wolfgang Mayer, Berlin'de düzenlediği bir basın toplantısında, ~~Varşova~~ gazetecilere 28-29 Mayıs günlerinde yapılacak olan Varşova Antlaşması Örgütü^r politik Danışma Komitesi toplantısı hakkında geniş bilgi verdi. Mayer'in bildirdiğine göre, Varşova Paktı üyesi devletlerin en yüksek temsilcilerinin katılacakları

bu toplantıda, silahların sınırlandırılması ve silansızlanma konusunda somut ve pratik adımlar ele alınacak. Atomsuz bir dünya ve dünya çapında bir kapsamlı güvenlik sisteminin oluşturulması konuları görüşülecek. Demokratik Alman Cumhuriyeti dışişleri bakanlığı ~~şu~~ adına yapılan açıklamada, Varşova Antlaşması Örgütü toplantısında, silahlı kuvvetlerde ve her türden silahta indirim konusunda da öneriler ele alınacak. Pazartesi gününe kadar toplantıyı izlemek üzere 350 yabancı gazetecinin başvurduğu, bu sayının toplantı gününe kadar daha da artacağı açıklandı.

Varşova Antlaşması Örgütü toplantısından sonra bütün dünyanın gözlerinin 11 Haziran'da yapılacak olan NATO konseyi toplantısına çevrileceğine şimdiden kesin gözüyle bakılıyor, NATO toplantılarında ~~iki~~ ^{gibi} sıfır çözüm önerilerine karşı olumlu bir tutum çıkması için dünya ölçüsündeki eylemler ve çıkışlar gittikçe artacağı benziyor.

Salı

Bu yayınıımızda önce "Türkiye ve dünyada olaylar ,olgular" proramımı-
zı dinleyeceksiniz. Ardından, "Bir avuç kişinin değil, tüm toplumun
serunu" başlıklı günün yerumunu ve "Sevvet ülkesi sevvet yaşamı
programımızı" sunacağız.

"Türkiye ve dünyada olaylar, olgular" programımızı dinlediniz.
Değerli dinleyeciler, biraz sonra, yurtdışındaki politik göçmenleri
rin özgürce yurda dönebilmelerine ilişkin kamuoyundan yükselen
istemleri ve hükümetin bu istem karşısındaki tutumunu ele alan
" Bir avuç kişinin değil, tüm toplumun serunu" başlıklı günün
yerumunu sunacağız. Ardından Sevvet ülkesi sevvet yaşamı progra-
mımız geliyor. Bu programımızda " Sevvetler Birliği'nde eğitim
üzerine kısa ^{ca} bilgi verecek, ve Sevvetler Birliği'nin iki ulusal
sembelünü tanııtacağız. Ayrıca, Sevvetler Birliği'nde son dönemde

gerçekleştirilmekte olan çeşitli yeniliklerle ilgili olarak,
SBKP MK üyesi, Kazakistan Komünist Partisi Birinci sekreteri
~~Birix~~ Gennadiy Kelbin ile yapılmış bir söyleşiden bölümler
aktaracağız.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

TKP'nin Sesi

Yerum

26.5.87/Kemal

"Bir avuç kişinin değil, tüm toplumun sorunu"

Özal hükümetinin, ülkede gerçek bir demokratikleşmenin önünü keserek, parlementer görünümlü, baskıcı, zorba, otoriter bir rejimi yerleştirip pekiştirme planında başararak manevralardan biri artık iyiden iyiye açığa çıkmış durumda değerli dinleyiciler. Hükümet/neredene, hangi kesimden demokratik bir istem yükselse, bunu bu isteme sahip çıkar, ele alır, gibi görünüyor. Gerçekte ise bu istemin içini boşaltmaya, göstermelik hale getirmeye, sonuçta kendi demokrasi düşmanı amaçları ile uyumlu bir şekilde yeniden düzenleyip, söz konusu kendi antidemokratik uygulamalarını dayatmaya yöneliyor. ~~Bunun sayısız örnekleri vardır. Örneğin, Türk Ceza Yasası'nın dışı niteliğiyle kesin ve baki biridir~~

Bunun bir örneği, artık çağdaş niteliği iyice gözler önüne serilmiş olan Türkceza yasasının değiştirilmesindeki tutumu ^{dur} böyledir. ~~Sendikaların~~ Sendikaların, değiştirilmesini istedikleri çalışma yasası ile ilgili yasalar konusundaki tutumu ^{da} bunun bir başka örneğidir.

Sen dönemde kamuoyunun haklı olarak gündeme getirdiği, yurttaşlıktan atılmalara son verilmesi, yurtdışındaki politik göçmenlerin özgürce yurda dönmelerinin sağlanması konusunda da ~~hükümetin~~ ^{benzer bir} ~~aynı~~ manevranın hazırlığı içinde olduğu gözleniyor. ~~Yurttaşlıktan~~ Keyfi olarak yurttaşlıktan atılanlarla ilgili kararnamelerde imzası bulunan hükümetin ilgili bakanlıklarının şimdi, yurtdışındaki lerin yurda dönebilmeleri ile ilgili bir çalışmaya başladıkları haber veriliyor. ^{Ancak} Bu arada Emniyet genel müdürü Bedük ^{bu} ~~da~~ bir açıklama yaparak, bunun nasıl ^{ne menem} bir çalışma olduğunu açığa vurdu. ^{güçlüde belirtmek gerekir} Bedük şöyle diyor: "Gelsinler, mahkemelerin verecekleri kararlara göre ya suçsuz oldukları ortaya çıkacak, ya da suçları sabit görülerek cezalandı-

rılacaklardır."

Bedük bunu hangi koşullarda söylüyor ? ^{ki} Haklarında ~~Asılsız~~ iddialar-
la

en temel hakları, ^{ada olan} ~~ilan~~ yurttaşlık hakları ellerinden ~~da~~ alınmış

olan yurtdışındaki politik göçmenler, yurda döndüklerinde hangi
hangi suçlama ile, hangi koşullarda
mahkemelerde, ~~neyxndeyxnnlxrak~~ yargılanacaklar? ~~Hangix~~
^{gavvuxa hukuk son derece kısıtlıdır.}

Bugün, Askeri mahkemeler emir kumanda zinciri içinde ~~ceza larxkxm~~

Önceden belirlenmiş cezaları kesmeyi sürdürüyorlar. Bu mahkemeler,

işkence altında alınmış ifadelere dayanarak karar kesmekle ~~kxmıyx~~

kalmıyor, ^{hıy yöntem} işkenceyi, soruşturmada başvuru olacak yasal ~~hıxxyın~~ ve ~~meşru~~

^{ilan} edilen kararlar alıyorlar. İşkenceden yüzlerce kişinin

öldürüldüğü sabitken, insan ~~canına~~ kıymış ~~görevx~~ emniyet görevli-

leri ⁿⁱⁿ ~~haklarında~~ ~~göster~~ bir bölümüne göstermelik cezalar kesiliyor,

bir bölümü ise ~~terfii~~ ~~ettirix~~ haklarındaki/mahkemece verilmiş

cezalar olmasına karşın terfi ettiriliyor, ödüllendiriliyorlar.

Hükümet, işkencecilere verilecek cezaların artırılması istemini

reddederk, işkencecilere "işinize devam ^{edin} ~~mağ~~ mesajı ^{"1} gönderiyor.

Bugün toplumun üçte biri, hiçbir mahkeme kararı olmaksızın, keyfi şekilde fişlenmiş bulunuyor, her türlü ayrımcılığa hedef oluyor.

~~Savınım hakkı~~

Bu koşullarda Bedük, hangi yargılamadan, hangi cezalandırmadan söz ediyor?

Açık ki, değerli dinleyiciler, yurtdışındaki politik göçmenlerin özgürce yurda dönebilmeleri için, öncelikle yurtdışındaki yurttaşların kendilerini özgür, her türlü tehdit ve zorbalıktan uzak hissedebilmeleri gerek. Yani demokrasi gerek, ~~insan haklarını ayırmsız~~ ayırmsız tüm insan haklarına saygı gerek.

Şu da belirtilmelidir: ~~Hangi amaçla olursa olsun, yurtdış~~ Hangi amaçla olursa olsun, yurtdış hükümetin bu konuyu gündemine almaya zorlanması, ülkemiz demokratik kamunun bir başarısıdır, demokrasi güçlerinin bir başarısıdır.

her bir ~~şey~~ ^{şey} hükümetin atmak zorunda kaldığı ~~bu~~ geri adımın, gerçek bir demokratikleşme mücadelesinin basamağı yapmak için şimdi olanaklar daha fazladır. Bunun için de, ~~ve demokrasi güçleri şunları~~ kendi istemlerini ısrarla. Bunun başkeşulu ^{da} demokrasi güçlerinin kendi istemlerini ısrarla yükseltmeleri, gündemde tutmalarıdır.

• İşkenceler son bulmalı, işkencecilerden hesap sorulmalıdır.

• DİSK, Barış derneği davaları düşürülmeli, TKP, TİP, TSİP ve öteki ^{devrimci} sol politik örgütler hakkındaki davalara, tutuklamalara son verilmelidir.

• 141, 142 ve 163. maddeler kaldırılmalı, bütün yurttaşların politik özgürlükleri sağlanmalıdır.

• Savunma hakkına konan kısıtlamalar kaldırılmalı, gözaltı süresi ~~ayrısız~~ herkes için 24 saate indirilmelidir, sanık avukatları soruşturmalara katılmalıdır.

• Yurttaşların işlenmesine son verilmeli, politik nedenlerle

işlerine son verilenler işlerine dönmelidir. ~~Tezisi~~ ~~şabika~~
~~dağıtımı~~

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

SOVYET ÜLKESİ-SOVYET YAŞAMI

26.5.87

11. Program (26 Haziran 1987)

Merhaba sevgili dinleyicilerimiz. Bugünkü programımızın ilk bölümünde "Sovyetler Birliği'nde eğitim" ve "Ulusal iki sembol" başlıklı yazılarımızı dinleyebilirsiniz. "Sorular-Cevaplar" köşemizde ise bu kez bir konumuz var. Sovyetler Birliği'nde son dönemlerde gerçekleşmekte olan çeşitli yeniliklerle ilgili olarak sorulan soruları SBKP MK üyesi, Kazakistan Komünist Partisi Birinci Sekreteri Gennadiy Kolbin yanıtlayacak. Bu söyleşiyi sizin için, "Argument i Faleti" adlı sosyal dergiden çevirdik.

Hayroladex

Argument i Faleti

SOVYETLER BİRLİĞİN'DE EĞİTİM

Sovyetler Birliği'nde bugün **108** milyon insan öğrenim görmektedir. Çalışan nüfusun %85'i orta ve yüksek öğrenim sahibidir.

~~Her~~adilde eğitim hakkı eşitliğin garantisidir. Sovyetler Birliği'nde yaşayan bir çok halk devrimden sonra kendi alfabesine kavuştu. Bugün tüm dereceli okullarda 52 sovyet halkının dilinde eğitim yapılmaktadır.

Eğitim üretim içindir. Sovyetler Birliği'nde eğitimin insanın gelişmesine ilişkin bilimsel-materyalist teoriye dayanır. Okulda edinilen bilgiler öğrencilere öğretimin bilimsel temellerini anlama imkanı verir. Doğrudan üretime kadro hazırlayan teknik okullar bir yana, temel eğitim kurumlarında da öğrenci-

çocukların el yeteneklerini geliştirici dersler okutulur. ~~Dikiş dikmek, uçak ve gemi maketleri yapımı gibi.~~ 84 yılından yapılan okul reformuyla birlikte öğrencilerin bir yandan teorik eğitim görürken diğer yandan da pratikle yakından tanışmaları, öğrenim süresi içinde belirli bir iş yerinde çalışarak emek eğitiminden geçmeleri uygulaması getirilmiştir.

Sovyet öğrencileri ders kitaplarına, diğer araç ve gereç ^{harc} para vermezler. Üstelik yardım alırlar. Devletin meslek liseleri ve üniversiteler ~~xxxx~~ öğrencilerine bütçeden ayırdığı kredi miktarı yılda 2,4 milyar rubleyi bulmaktadır. Bir yıl içinde, bir ilk ve orta öğrenim öğrencisine devletin

yaptığı masraflar 200 rubleyi, mesleki orta öğrenimdekiler için 700rubleyi, yüksek öğrenimdekiler içinse 1000rubleyi geçmektedir.

Ortaöğrenim zorunludur.Reforma göre 10yıllık orta öğrenim, 11yıla uzatılmış, okula başlama yaşıise 7'den 6'ya indirilmiştir.Eğer öğrenci işçi veya tekniker olmak istiyorsa 8. sınıftan sonra teknik meslek okullarına veya teknik okula geçer.

Teknik meslek liselerinde sanayi, ulaştırma, iletişim tarım, ekonomi, kooperatif, pedagoji, tıp, sanat vs. kolların da 500den fazla meslek öğretilir. Öğrenim parasızdır. Öğrencilerkarşılıksız yiyecek, giyecek ve burs alırlar.

Çalışma(staj) süreleri okula girdiklerinden itibaren sayılır. Bu okullardan her yıl 2 milyon kalifiye işçiyi mezun ederler.

56'nde 894 üniversitede ve yüksek okulda 5 milyondan fazla öğrenci okumaktadır. Bütün yüksek öğrenim öğrencilerinin dörtte üçü burs almaktadır. Ortalama 46945 ruble olan kredi miktarı öğrencinin başarısına göre değişebildiği gibi 70 ila 100 ruble arasında değişen Lenin, Gorki, Lamanosov, Dzerjinski kredileride vardır. Öğrenci yurtlarının aylık kirası yaklaşık 2 rubledir. Yurtsuz, ve parasız kalma, idare baskısı, okulu bitirdikten sonra iş bulamama kaygısı olmadan, enerji ve isteğini bilimsel çalışmaya veren Sovyet öğ-

rencisi 3 ila 6 yıl arasında değişen bir yüksek eğitim alır. Yazları, eğitim gördükleri alanlarda pratik yaparlar. Okul bittiğinde ise daha önceden planlandığı gibi ^{ilev. katılır} doğrudan çalışma alanına gider ^{lev.}

B^{ayrıca}ütün, çeşitli işletmelerde, kolhoz ve sovхозlarda ve kültür müesseselerinde, bilimsel ve teknik konularda konferans veren, geniş yığınların katılımına açık 40binden fazla halk üniversitesi vardır. Halk üniversitelerinin öğretmenlerini, boş zamanlarında buralarda ders veren gönüllü profesörler, doçentler, öğretim görevlileri ve parti yöneticileri oluşturur.

ULUSAL İKİ SEMBOL

YENİ DÜNYA
Ender Konuk

26.5.82

D Değrli dinleyiciler bugün sizlere Sovyetler Birliği'nin iki ulusal sembolünden sözedeceğiz. Bunlardan ilki Sovyet ulusal marşı. Sovyet ülkesinde 1917 devriminden 1944 yılına kadar Enternasyonal marşı, ulusal marş olarak kabul ediliyordu. Ancak 1944den itibaren Enternasyonal Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin marşı olmuştur. Resmi devlet marşı olarak ise sözlerini Mihalkov ve El-Registan'ın yazdığı bestesini Aleksandrov'un yaptığı yeni bir marş kabul edilmiştir. 1977 yılında beste ve sözleri değişikliğe uğrayan marş son şeklini almıştır. Bugün sovyet ulusal marşı sovyet ülkesinin gücünü ve sovyet halklarının kardeşliğini sembolize etmektedir.

Sovyet devletinin bir diğer ulusal sembolü ise kızıl bayraktır.

Bilindiği gibi kırmızı bayrak ilk kez 1831 yılında Fransız tekstil işçilerinin ayaklanması sırasında devrimci bir simgeye dönüşmüştür.

Proletarya diktatörlüğünün ilk biçimi olan Paris Komünü de 1871 yılında kırmızı bayrağı kendi sembolü olarak seçmiştir. Paris Komününün bu kırmızı bayrağı bugün Sovyetler Birliği'nde Lenin Merkez Müzesi'ndedir.

Rusya'da ise kırmızı bayrak ilk kez 1861 köylü isyanında dalgalanmıştır. Yine üç Rus devriminde de emekçiler kırmızı bayraklarını yükseltmişlerdir. Ekim devriminden sonra ise kırmızı bayrak sovyet ulusal bayrağı olmuştur. 1924 anayasasınca bu onaylanmıştır. Bugün sovyet kırmızı bayrağındaki orak ve çekiç işçi-köylü bağlaşıklığını, beş köşeli yıldız ise beş kıtaya emekçilerinin birliğini sembolize eder.

Yeni Dünya Parti
Grubundan
B. AKIN

26.5.8'2

Değerli dinleyiciler, bugünkü sorular-cevaplar köşemizde 27. Kongreden sonra SSCB'de yaşanan bazı gelişmeleri ve ortaya çıkan sorunları ele alacağız. Bugün sorularımızı, geçenlerde Kazakistan Komünist Partisi 1. sekreterliğine seçilen, SBKP MK üyesi Gennadiy Vasilyeviç Kolbin cevaplayacak. Dinleyeceğiniz "röportaj" "Argumenti i Faktı" adlı Sovyet dergisinden derlenmiştir. Kolbin Yoldaş o zamanlar Ulyanov Bölgesi 1. Sekreteri olarak çalışmaktaydı.

İşe ilk önce Kolbin yoldaşla tanışmakla başlayalım. Değerli Gennadiy Vasilyeviç bize biraz kendinizi ve ailenizi anlatırmısınız? Urallarda bir işçi ailesinde doğdum. Yaşama işçi olarak başladım. Gençliğimde Kunduracı olarak çalıştım. Savaş

yıllarında teknik lisede öğrenim görürken, akşamları da kundura atölyesinde çalışıyordum. Daha sonraları Ural Politeknik enstitüsünü bitirdim. Asıl mesleğim Metalurji mühendisliğidir. 14 yıl fabrikada çeşitli görevlerde bulunduktan sonra, parti komitesi sekreterliğine seçildim, ve o zamandan beri parti işinde çalışıyorum. Daha sonra Sverdlov bölgesi parti komitesinde ve sonra 8 yıldan çok Gürcistan Komünist Partisi MK 2. sekreteri olarak görev yaptım. Eşim pedogogdur. Tüm meslek yaşamı boyunca bu alanda çalıştı. Şimdi emekli. Yetişkin bir kızım ve torunlarım var.

Kolbin yoldaş çalışma gününüzün nasıl oluştuğunu ve devletin size sağladığı olanakları anlatırmısınız? Çalışma rejimim şöyle:

Sabah saat 5'den, 7'ye kadar özeğitime ayrılmıştır. 8'den, 9'a kadar posta gazete, ve değgileri incelerim. 9'dan sonra ise kesin b bir plana uygun, günlük çalışma başlar. Benim aylık hatta üç aylık çalışmam planlanmıştır. Kuşkusuz kimi düzeltilmeler yapılıyor. Ücretim 550 rubledir. Devletin tahsis ettiği bir otomobil, iki şoför, iki yardımcı ve iki teknik sekretere sahibim. Kısacası gece ve gündüz namusluca çalışmam için herşey var.

Sorunlara geçmek gerekirse, Bölgenizdeki sorunları çözmek için nereden başladınız? İlk önce, herşeye çekidüzen vermek, disiplini pekiştirmek, yönetici kadroların çalışma düzeyini yükseltmek gerekiyordu. Tüm önlemler beni 1. sekreter seçen, bölge komitesi plenumunda septandı. Plenumun öne sürdüğü yeni istemler ~~beni~~ uyuşmayan yöneticilerle ayrılmak gerekti. Bölgedeki yetersizliklere kayıtsız

kalan, yanılmazlığına inanan, kendilerine herşey için izin verildiğini sanan bazı yöneticilerle karşı önlemler almak gerekiyordu. Böyle de yapıldı.

Kolbin yoldaş, bölgede kadro değişimi, sanki SSCB'de kadrolar üzerinde kovuşturma sürecine bağlandığı yolundaki kimi kuşkuları doğrulamıyor mu? Kesin olarak bütün düşüncelerle hemfikir değilim. Parti yaşamının normlarıyla arası hoş olmayanlar, değişimleri engelleyenler, onu kabul etmeyen, insanlara önderlik etme yeteneğinde olmayanlarla yollar ayrılıyor. Suçlu olan yönetici atılmadan önce biz ona kendisini düzeltmesi olanağını veriyoruz. Geçmişte, örneğin Novomaliklinskiy parti semt komitesi birinci sekreteri V. Tyamkin'e karşı birçok şikayet vardı. Bu yoldaşı Bölge komitesi toplantısında ~~diğer~~

dinledik, ciddi bir biçimde uyardık, ve bu kişi değişti. Geçenlerde Tyamkin yoldaş, yurttaşların katıldığı toplantıda, kendi çalışmalarıyla ilgili hesap verdi. Bende o toplantıda bulundum, derin memnuniyetimi gizlemiyorum. Semt komitesi sekreterine karşı şikayetler olacağını sanıyordum. Ne ki toplantıda hem komünistler, hemde partiszizler bu yöneticiye olan hoşnutluklarını ifade ettiler.

Peki, ayrılan yöneticilerin yerine kim geliyor, yenilerin işleri nasıl gidiyor? Yeni gelenler genellikle genç, enerjik yoldaşlar.

Bunlardan yalnız birisi Radişyev parti semt komitesi yeni l. sekreteri A. Yefremov'u örnek vereceğim. O sürekli insanların arasında. Kendini beğenmişlik, insanların sorunlarına karşı kayıtsızlık gibi

hastalıklar bu yolda yabancıdır. O eleştirel uyarılardan doğru sonuçlar çıkarmasını biliyor. Yeni sekreterce ustalıkla yönetilen parti örgütünün ve Radışyevlilerin işleri eskisine göre oldukça iyileşti. Semtte devrimci dönüşümlerin meydana geldiğini söyleyebilirim. Bölge komitesinin her toplantısında yeni kadroları hazırlama sorunları tartışılıyor. Biz kadroların eğitimi ve staj yapmasını sürdürüyoruz. Ben, örneğin, il, semt, parti komitelerinin 1. sekreterlerine eğitim veriyorum. Yenilere özel bir ilgi ayırıyoruz.

Parti bölge komitesine halkın ilettiği şikayetlerle ilgili ne gibi önlemler alınmaktadır? Şöyle bir örnekle açıklamaya çalışacağım. Bu yaz parti bölge komitesine Veşkaym semtinin sakinlerinden, semtte

konutların dağıtımı sırasında, yolsuzlukların yapıldığı konusunda mektuplar geldi. Burada bazı sorumlu kişiler her türlü sıranın dışında konforlu bir daireden, başka birine geçmişler. Bazı yöneticilerde kendilerine yaklaşık köşk denecek konutlar inşa etmişler. Buna semt yürütme komitesi temsilcisi D. Mityagin de yardım etmiş. Biz Veşkaym'da Halkı toplantıya çağırdık ve Semt Yürütme komitesi temsilcisini de , konutların dağıtımıyla ilgili olarak halkın önünde hesap vermeye zorladık. Toplantıya katılanların tepkisini tasvir etmek olanaksız, onu ancak görmek gerekirdi. Toplantıdan sonra Mityagin partiden atıldı. Halk milletvekilleri semt Sovyeti ~~tan~~ de toplantıda onu yürütme komitesi temsilciliği görevinden aldı. Milletvekili yet-

kilerinden yoksun bıraktı.

Son soru Gennadiy Vasiļyeviç SSCB'deki köklü dönüşümler üzerine görüşleriniz nelerdir? Şüphecilere, yapılan planların gerçekleştirilebilirliğine inanmayanlara ne yanıt verirdiniz? Şöyle söyleyeceğim, yukarıdan emir almaksızın çalışmasını bilmeyen ~~waxix~~ sızlanıyor. Sorunların çözümü için zamanı hızlandırmak. Birikmiş sorunları çözmek için kolları sıvamak. Ben yeni dönüşümleri böyle anlıyorum. İşte, biz bu sorunları çözmeye girişiyoruz. Ekonominin hızlı gelişmesi, sosyal yaşamın iyileştirilmesi için savaşıyoruz. Kullanılmamış iş rezervleri anıyoruz. Geleceğimiz bu sorunları nasıl çözeceğimize bağlıdır. Ben yeni dönüşümlerin geri döndürülmezliğine ve utkusuna inanıyorum.